

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 21P/63/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618205183
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Kristína Glezgová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2018:6618205183.1

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloletú Z., t.č. S., dieťa rodičov Z. a D., právne zastúpeného JUDr. Danou Ďalakovou, advokátkou, so sídlom Rimavská Sobota, Daxnerova 2, v konaní o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

Súd konanie **z a s t a v u j e**.

Súd **v y h l a s u j e**, že nemá právomoc na konanie vo veci.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 23.11.2018 bol tunajšiemu súdu doručený návrh otca maloletého dieťa o zmenu zverenia maloletej a určenie výživného. Otec dieťaťa vo svojom návrhu na začatie konania uviedol, že došlo k zmene pomerov na jeho strane ako aj na strane maloletej. Navrhovateľ má v Českej republike rodinu do ktorej maloletá v čase posledného rozhodovania chcela patriť a mala záujem o život v uvedenej spoločnej domácnosti, avšak už krátko po zverení začali vznikáť s maloletou výchovné problémy. Napriek snahe navrhovateľa, jeho manželky a spoločného syna, maloletá si nedokázala na spoločný život zvyknúť. Neustále problémy vyústili do umiestnenia maloletej do výchovného zariadenia v S., kde sa maloletá aj v súčasnosti nachádza. Návrh podal otec maloletej najmä z dôvodu právnej istoty na Okresný súd Lučenec, ktorý naposledy rozhodoval o umiestnení maloletej vo veci sp.zn. 17P/64/2017. Podľa tvrdení otca má maloletá u matky vytvorené vhodné podmienky na výchovu. Záverom otec poukazuje na svoju snahu platiť na maloletú výživné, pričom opätovne uvádza, že po výsluchu všetkých účastníkov bude preukázaná tá skutočnosť, že v súčasnosti je zverenie maloletej do starostlivosti matky najvhodnejším riešením.

2. Z pripojeného súdneho spisu sp.zn. 17P/64/2017 súd zistil, že rozsudkom sp.zn. 17P/64/2017-42 zo dňa 30.11.2017, ktoré nadobudol právoplatnosť dňa 28.12.2017 v spojení s opravným uznesením č.k. 17P/64/2017-51 zo dňa 01.02.2018, súd zveril maloletú Z. do osobnej starostlivosti otca D..

3. Podľa § 2 Zákona o medzinárodnom práve súkromnom (ZMPsP) sa ustanovenia tohto zákona použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

4. Týmto právne záväzným aktom je Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „Nariadenie“), ktoré má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, keďže aj Slovenská republika a Česká republika sú členskými štátmi Európskej únie.

5. Podľa úvodného ustanovenia (12) Nariadenia, kritéria právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností, upravené týmto nariadením, sú tvorené tak, aby zodpovedali najlepšiemu záujmu dieťaťa,

najmä kritériu blízkosti. To znamená, že právomoc by mal mať v prvom rade členský štát obvyklého pobytu dieťaťa, s výnimkou určitých prípadov zmeny pobytu dieťaťa alebo v dôsledku dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností.

6. V zmysle čl. 8 Nariadenia, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

7. V zmysle čl. 9 Nariadenia, keď sa dieťa oprávnené presťahuje z jedného členského štátu do iného členského štátu a nadobudne tam nový obvyklý pobyt, súdy členského štátu pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa si zachovávajú, ako výnimku z článku 8, právomoc počas trojmesačného obdobia po presťahovaní vo veci zmeny rozsudku o práve styku, ktorý je vydaný v tomto členskom štáte predtým, ako sa dieťa presťahovalo, ak nositeľ práva styku na základe rozsudku o práve styku má naďalej svoj obvyklý pobyt v členskom štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa.

8. Zo znenia nariadenia vyplýva, že za rozhodujúce kritérium pre určenie právomoci súdov členských štátov v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na výkon rodičovských práv a povinností sa považuje jednak obvyklý pobyt dieťaťa, a jednak posúdenie, či došlo k oprávnenému premiestneniu mal. dieťaťa z jedného členského štátu do iného členského štátu, alebo jeho neoprávnenému premiestneniu alebo zadržaniu. Preto pre posúdenie, či súdy Slovenskej republiky majú právomoc konať aj v tomto prípade dôležité ustálenie, kde je obvyklý pobyt maloletého dieťaťa a či došlo k jeho premiestneniu do Českej republiky oprávnené.

9. Pojem „obvyklý pobyt“ je v súčasnosti už štandardným pojmom používaným v medzinárodných právnych nástrojoch. Nakoľko nie je v Nariadení definovaný, súd pri posúdení otázky, či má osoba obvyklý pobyt na území určitého štátu, musí zobrať do úvahy všetky relevantné skutočnosti konkrétneho prípadu. Treba však v tejto súvislosti zdôrazniť, že Nariadenie sa neopiera o koncept obvyklého pobytu, ako ho môže chápať vnútroštátne právo členského štátu, ale používa ho ako autonómny koncept európskeho práva, pričom obsah tohto pojmu sa musí vykladať v súlade s cieľmi a účelom Nariadenia. V kontexte slovenského právneho poriadku a jeho terminológie preto pojem obvyklý pobyt nie je možné stotožňovať s technicko-právnym pojmom trvalý pobyt a ani s pojmom bydlisko. Pre koncept obvyklého pobytu je totiž typickým jeho objektívny charakter, preto úmysel osoby zdržiavať sa na nejakom mieste nie je pre jeho posudzovanie rozhodujúci. Podstatným je, kde sa osoba fakticky prevažne zdržiava a kde je ťažisko jej každodenného života. V tomto smere je teda významná najmä skutočnosť, kde sa osoba väčšinu roka zdržuje, kde pracuje, študuje a pod.

10. Pri posudzovaní obvyklého pobytu dieťaťa na viac je potrebné vziať do úvahy v závislosti od veku dieťaťa aj skutočnosť, kde je obvyklý pobyt osoby, ktorá sa stará o dieťa, kde dieťa navštevuje školské zariadenie, v dôsledku čoho u väčšiny maloletých detí bude ich obvyklý pobyt sledovať obvyklý pobyt jeho rodičov (rodiča), u ktorých dieťa žije. Zároveň nemožno pri posudzovaní obvyklého pobytu opomenúť ani cieľ, ktorý prijatie tohto pojmu ako kritéria určujúceho právomoc súdov sledovalo. Týmto cieľom bola predovšetkým snaha o aplikáciu kritéria, ktoré je voči dotknutej osobe najspravodlivejšie a ktoré zabezpečuje, aby o veci týkajúcej sa určitej osoby konal súd štátu, ktorý je k danej osobe „najbližší“. To znamená súd miesta, kde sa dotknutá osoba prevažne nachádza, aby sa táto mohla bez problémov v konaní vyjadriť a tohto zúčastniť a kde je predpoklad, že sa nachádza väčšina dôkazných prostriedkov potrebných pre rozhodovanie vo veci.

11. O vyživovacej povinnosti a o rodičovských právach a povinnostiach sa koná v rámci spoločného súdneho konania. Na vyživovaciu povinnosť sa však Nariadenie neuplatní.

12. Z návrhu otca maloletého dieťaťa ako aj pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 17P/64/2017 jednoznačne vyplýva, že v tomto prípade došlo k oprávnenému presťahovaniu maloletej zo Slovenskej republiky do Českej republiky a to v dôsledku zverenia maloletej do osobnej starostlivosti otca v zmysle rozhodnutia súdu sp.zn. 17P/64/2017-42 zo dňa 30.11.2017. Zverenie maloletej a jej presťahovanie do Českej republiky inicioval práve otec, nakoľko maloletá sa odmietla vrátiť do rodinného prostredia matky a sama prejavila záujem o umiestnenie u otca v jeho novej rodine v Českej republike. S týmto návrhom zhodne súhlasili všetci účastníci konania. K presťahovaniu maloletej k otcovi do Českej republiky došlo teda ešte koncom roka 2017. Z návrhu tiež vyplýva, že plánom maloletej bolo plnohodnotne sa začleniť do nového prostredia a žiť s rodinou otca v harmonickom prostredí, pričom si zrejme tu plnila aj

školskú dochádzku. Keďže došlo k presťahovaniu z členského štátu pôvodu do iného členského štátu so súhlasom obidvoch rodičov, je nepochybné, že od presťahovania uplynula doba dlhšia ako tri mesiace.

13. Skutočnosť, či sa maloletá za uplynulý čas zžila s novým prostredím v dostatočnej miere nato, aby bola jej adaptácia ideálna a bezproblémová nemôže mať vplyv na nadobudnutie obvyklého pobytu v Českej republike, nakoľko život v novej spoločnej domácnosti s rodinou otca je logicky spojený s nadviazaním sociálnych väzieb v takomto prostredí. Súd preto konštatuje, že nie je daný zákonný dôvod, pre ktorý by mal vo veci rodičovských práv a povinností k maloletému rozhodovať slovenský súd.

14. V danej veci nemohlo dôjsť k zachovaniu právomoci pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa, keďže v zmysle čl. 9 Nariadenia, keď sa dieťa oprávnené presťahuje z jedného členského štátu do iného členského štátu a nadobudne tam nový obvyklý pobyt, súdy členského štátu pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa si, ako výnimku z čl. 8, zachovávajú právomoc po dobu trojmesačného obdobia po presťahovaní vo veci zmeny rozsudku o úprave styku, ktorý bol vydaný v tomto členskom štáte predtým, ako sa dieťa presťahovalo, ak nositeľ práva styku na základe rozsudku o úprave styku má naďalej svoj obvyklý pobyt v členskom štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa.

15. V zmysle čl. 17 Nariadenia, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že v časti rozhodnutia, ktorá sa týka výkonu rodičovských práv a povinností v zmysle citovaného Nariadenia má právomoc konať v predmetnej veci príslušný súd v Českej republike, nakoľko maloleté dieťa vykazuje znaky miesta obvyklého pobytu v Českej republike.

17. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Podľa § 9 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdov Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

19. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodovať.

20. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

21. Na základe vyššie uvedeného právneho stavu rozhodnutie v tejto veci nepatrí do právomoci súdov Slovenskej republiky, preto súd konanie v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zastavil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).